

19/12/24(M)

(i) Printed Pages : 4 Roll No.

(ii) Questions : 9 Sub. Code :

4	5	0	0	9
---	---	---	---	---

Exam. Code :

1	1	0	1
---	---	---	---

B.Ed. (General) 1st Semester
(2124)

PEDAGOGY OF ECONOMICS

(Same for USOL Candidates of 1st Sem.) (In all Mediums)

Paper : P-1.1/1.2 Opt. (IV)

Time Allowed : Three Hours] [Maximum Marks : 40

Note :— Attempt ONE question each from Units I-IV. Unit V is compulsory.

UNIT—I

1. Explain the nature and scope of Economics. 4+4
2. Discuss the aims of teaching of Economics at secondary level in the light of NCF 2005. 8

UNIT—II

3. What do you mean by deductive-inductive approach ? Give an example of its use in teaching of Economics. 6+2
4. Discuss the steps of implementation of Survey Method and Dramatization. 4+4

UNIT—III

5. Define the term curriculum. Discuss the role of curricula in the development of economic values and critical thinking among the students. 2+6
6. Discuss the importance and qualities of a good text book. 8

UNIT—IV

7. What are the different types of services in India ? Explain any two. 2+6
8. What challenges does the agricultural sector face in India ? Suggest the Ways and Means to improve productivity in the agricultural sector. 4+4

UNIT—V

9. Write short notes on the following:
 - (i) Importance of teaching of Economics.
 - (ii) Relationship between Economics and Commerce.
 - (iii) Advantages of Lecture method of teaching.
 - (iv) Qualities of a good teacher of Economics. 2×4=8

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- यूनिट I-IV से प्रत्येक में से एक प्रश्न हल करें। यूनिट-V अनिवार्य है।

यूनिट-I

1. अर्थशास्त्र की प्रकृति और दायरे की व्याख्या करें। 4+4
2. NCF 2005 के प्रकाश में माध्यमिक स्तर पर अर्थशास्त्र पढ़ाने के उद्देश्यों पर चर्चा करें। 8

यूनिट-II

3. निगमनात्मक-प्रेरक दृष्टिकोण से आप क्या समझते हैं ? अर्थशास्त्र पढ़ाने में इसके उपयोग का एक उदाहरण दीजिये। 6+2
4. सर्वेक्षण विधि और नाटकीयता के कार्यान्वयन के चरणों पर चर्चा करें। 4+4

यूनिट-III

5. पाठ्यक्रम शब्द को परिभाषित करें। छात्रों के बीच आर्थिक मूल्यों और आलोचनात्मक सोच के विकास में पाठ्यक्रम की भूमिका पर चर्चा करें। 2+6
6. एक अच्छी पाठ्यपुस्तक के महत्व और गुणों पर चर्चा करें। 8

यूनिट-IV

7. भारत में विभिन्न प्रकार की सेवाएँ क्या हैं ? किन्हीं दो की व्याख्या करें। 2+6
8. भारत में कृषि क्षेत्र को किन चुनौतियों का सामना करना पड़ता है ? कृषि क्षेत्र में उत्पादकता बढ़ाने के तरीके और साधन सुझाएँ। 4+4

यूनिट-V

9. निम्नलिखित पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ लिखें :
 - (i) अर्थशास्त्र पढ़ाने का महत्व।
 - (ii) अर्थशास्त्र और वाणिज्य के बीच संबंध।
 - (iii) शिक्षण की व्याख्यान विधि के लाभ।
 - (iv) अर्थशास्त्र के एक अच्छे शिक्षक के गुण। 2×4=8

(पंजाबी अनुवाद)

नोट :- यूनिट I-IV हरेक ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। यूनिट-V लाज़मी है।

यूनिट-I

1. अरब-शासत्र ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 4+4
2. NCF-2005 ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਰਬ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

यूनिट-II

3. ਕਟੌਤੀ-ਪ੍ਰੇਰਕ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਅਰਬ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ। 6+2
4. ਸਰਵੇਖਣ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀਕਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 4+4

ਯੂਨਿਟ—III

5. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 2+6
6. ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ—IV

7. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ? ਕੋਈ ਦੋ ਸਮਝਾਓ। 2+6
8. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ? ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਸੁਝਾਓ। 4+4

ਯੂਨਿਟ—V

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
 - (i) ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਹੱਤਵ।
 - (ii) ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ।
 - (iii) ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਲੈਕਚਰ ਵਿਧੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ।
 - (iv) ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਚੰਗੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਗੁਣ। 2×4=8

II—5 ਨੰਬਰ